

MARTINŮ VOICES

Účinkující / Performers

Martinů Voices – sbor / ensemble

Lukáš Vasilek – dirigent, sbormistr / conductor, choirmaster

Soprán / Soprano – Mariana Ambrožová, Grażyna Biernot,
Anežka Bochňáková, Andrea Soukupová

Alt / Alto – Ludmila Kromková, Jana Kuželová, Nadia Ladkany

Tenor – Tomáš Fiala, Jakub Koš, Luboš Šedivý

Bas / Bass – David Malát, Petr Svoboda, David Vaňáč

Instrumentalisté ve skladbě Luboše Fišera /

Instrumentalists in the composition by Luboš Fišer

Václav Polívka – fidula / fiddle

Hana Fleková – viola da gamba / viola da gamba

Jiří Ševčík – flétna / flute

Daniel Mikolášek – tympány / timpani

Instrumentalisté ve skladbě Leoše Janáčka /

Instrumentalists in the composition by Leoš Janáček

Matouš Zukal – klavír / piano

Jan Pařík – klarinet / clarinet

2. 11. 2024

15 h, Divadlo Reduta (Mozartův sál) /
3 pm, Reduta Theatre (Mozart Hall)

Program

Luboš Fišer

Písně pro slepého krále Jana Lucemburského
pro sóla, ženské a mužské hlasy, fidulu,
violu da gamba, flétnu a tympány

Jan Novák

Fugae Vergilianae (výběr)

1. Fuga I (Zpěvy pastýřské, Ekloga I)
2. Fuga II (Zpěvy rolnické III)

Rana rupta

Přestávka

Antonín Dvořák

Čtyři sbory, op. 29, B59

1. Místo klekání
2. Ukolébavka
3. Nepovím
4. Opuštěný

Leoš Janáček

Říkadla (JW V/17)

1. Leze krtek podle meze
2. Karel do pekla zajel
3. Franta rasů hrál na basu
4. Dělán, dělán kázání
5. Hó, hó, krávy dó
6. Koza bílá hrušky sbírá
7. Vašek, pašek, bubeník
8. Frantíku, Frantíku

Bohuslav Martinů

Pět českých madrigalů pro smíšený sbor (H 321)

1. Vzkázání po holubince
2. Bolavá hlavěnka
3. Husičky na vodě
4. Cestou k milé
5. Čarování a pomluvy

Programme

Luboš Fišer

Songs for the Blind King John of Luxembourg
for solos, female and male voices, fiddle,
viola da gamba, flute and timpani

Jan Novák

Fugae Vergilianae (selection)
for mixed choir a cappella

1. Fugue I "Tityre"
2. Fugue II "Fugit interea"

Rana rupta

Intermission

Antonín Dvořák

Four Choruses, Op. 29 (B 59)

1. Evening's Blessing
2. Cradle Song
3. I Won't Tell
4. The Forsaken One

Leoš Janáček

Nursery Rhymes (JW V/17)

1. The mole comes crawling
2. Karel rode off to hell
3. Franta the knacker's son played the bass fiddle
4. I'm giving a little talk
5. Ho, ho, ho, cows go
6. The white goat gathers the pears
7. Vašek, Pašek, drummer boy
8. Little Frank, little Frank

Bohuslav Martinů

Five Czech Madrigals for Mixed Choir (H 321)

1. The Message Delivered by the Dove
2. My Aching Head
3. Geese Floating on Water
4. Riding to See My Love
5. Spells and Calumnies

Skladatel Luboš Fišer (1935–1999) je širšímu publiku znám především jako autor hudby k řadě úspěšných českých filmových a televizních snímků. Jako skladatel se však neméně úspěšně věnoval i vážné tvorbě, která ve své době vzbudila zasloužený mezinárodní ohlas. Z Fišerova početného díla vyniká především *Patnáct listů podle Dürerovy Apokalypsy* pro orchestr z roku 1965, za něž získal první cenu na Mezinárodní skladatelské tribuně UNESCO v Paříži.

Písně pro slepého krále Jana Lucemburského zkomponoval Fišer v roce 1975. Jako textový podklad si pro svou kompozici vybral úryvky z děl proslulého středověkého francouzského skladatele a básníka Guillaumea de Machauta, který ve 14. století působil jako sekretář a diplomat ve službách Jana Lucemburského. V krátké sugestivní kompozici se hudebně odráží rozpor mezi lehkou truvérou milostnou lyrikou a tehdejšími dramaticky vypjatými dějinnými a politickými událostmi. V hudbě pak skladatel tento rozpor nastínil kontrastem moderních výrazových prostředků a prostých, quasi středověkých tanečních melodií.

V uměleckém vývoji skladatele Jana Nováka (1921–1984) se hrálo podstatnou roli stipendium Nadace Jaroslava Ježka, které mu umožnilo studovat ve Spojených státech amerických u Aarona Coplanda v Tanglewoodu a poté soukromě u Bohuslava Martinů v New Yorku. Zvláště pětiměsíční studium pod vedením Martinů (od července 1947) mělo pro Nováka zásadní význam. Martinůvskému neoklasicismu, který spojoval se zálibou v latině a antické kultuře, skladatel ostatně zůstal věrný po celý život. Komunistickým režimem byl Novák v 50. letech kritizován za formalismus, abstraktnost a povrchnost svých děl. Zažitý útlak a vpád vojsk Varšavské smlouvy do Československa roku 1968 donutily skladatele k emigraci do Dánska, odkud posléze přesídlil do Itálie a Německa.

Sborový cyklus *IV Fugae Vergilianae* z roku 1974 představuje Novákovu snahu o umělecké vyrovnání se s útekem z Československa, jeho příčinami i s následným nelehkým životem v exilu. Ze *Zpěvů rolnických a pastýřských* a z *Aeneidy* antického

římského básníka Publia Vergilia Mara si skladatel vybral 4 verše, které reflektují útěk (latinsky „fuga“), nevratnost času či „stín“, který „pěvcům na škodu bývá“. Interpretačně náročný cyklus zazněl v premiéře teprve 40 let po svém vzniku v podání souboru Martinů Voices a sbormistra Lukáše Vasilka. Z roku 1971 pochází Novákův pětihlasý smíšený sbor *Rana rupta* komponovaný na Phaedrův latinský překlad populární Ezopovy bajky *O žábě a volovi*.

Antonín Dvořák (1841–1904) vytvořil svůj cyklus *Čtyř sborů*, op. 29, v letech 1876–1878. Jde o období, do něž se datují počátky Dvořákových kontaktů s Leošem Janáčkem. Přestože Dvořák byl o třináct let starším a v té době již věhlasným a uznávaným mistrem, spojilo ho s mladým Janáčkem důvěrné přátelství. Společně podnikali výlety po Čechách a Moravě a styky s Janáčkem pravděpodobně podnítily také Dvořákův dlouhodobý zájem o moravskou lidovou hudbu. Stopy okouzlení lidovou písní nesou také Dvořákovy *Čtyři sbory*. Zatímco pro první dva si ještě skladatel jako textovou předlohu vybral lidově laděné básně ze sbírky *Cymbál a husle* Adolfa Heyduka, v případě třetího a čtvrtého sboru sáhl již přímo po lidových textech z rozsáhlé sbírky Františka Sušila *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. Prosté, avšak muzikantsky brilantní a bezprostřední sborové drobnosti prozrazují, jak dokonale se Antonín Dvořák dokázal vcítit do ducha lidové písně. Celou čtveřici sborů skladatel dedikoval Zpěváckému spolku v Turnově.

Během usilovné práce na opeře *Věc Makropulos* si Leoš Janáček (1854–1928) dopřál oddech několika menšími kompozicemi. Jednou z nich byla *Říkadla*, k nimž byl skladatel přiveden prostřednictvím Lidových novin. Ty tehdy otiskovaly krátké rýmováčky, známé z proslulé Erbenovy sbírky *Prostonárodních českých písní a říkadel*, v dětské příloze společně s ilustracemi malířů Josefa Lady, Ondřeje Sekory a Jana Hály. O kompozici *Říkadla* se skladatel poprvé zmínil svému příteli Maxi Brodovi 13. února 1925, když mu sděloval, že při práci na opeře mu do „prstů u péra lezou dětská říkadla s kotrmelci melodickými

i harmonickými“. V průběhu roku 1925 nejprve Janáček zhudebnil osm říkadel v komorní verzi pro klavír, klarinet a jeden až tři zpěvní hlasy. O rok později se ovšem k tomuto dílu znovu vrátil a podstatně ho rozšířil do podoby 18 písní s úvodem pro devět hlasů a desetičlenný komorní ansámbl. První verze *Říkadla* zazněla v premiéře 26. října 1925 v Besedním domě v Brně v podání zpěváků Besedy brněnské, klarinetisty Stanislava Krtičky a klavíristy Jaroslava Kvapila.

Skladatel Bohuslav Martinů (1890–1959) od počátku 20. let žil a působil v Paříži, která se mezi dvěma světovými válkami stala jedním ze světových center avantgardního umění. V Paříži ovlivnil hudební vyjadřování Bohuslava Martinů civilismus i dravé rytmy jazzu a od 30. let pak stylový proud neoklasicismu znovu oživující hudební formy 17. a 18. století, jež tehdy přinášela hudební tvorba Igora Stravinského a skladatelů tzv. Pařížské šestky. Po zahájení okupace Francie německými vojsky v roce 1940 se mu podařilo uprchnout do USA. Přestože se Martinů s americkým prostředím poměrně brzy sžil, neustále sílila jeho touha po domově a do jeho kompozic začaly pronikat ve zvýšené míře vlivy dvořákovsko-smetanovské tradice a české a moravské lidové melodiky. Jedním z děl, které je naplněno skladatelovou nostalgií po domově, je i cyklus *Pět českých madrigalů* (H 321) pro smíšený sbor, komponovaný na texty moravských lidových písní, jež Martinů vybral z monumentální písňové sbírky Františka Sušila. Po cyklu *Českých madrigalů* z roku 1939 představuje toto dílo další z pokusů o propojení lidových intonací s „volnou“ renesanční polyfonií. V madrigalech najdeme zřetelné ohlasy anglické madrigalové tradice, kterou Martinů poznal již v roce 1922 díky pražskému koncertu souboru English Madrigal Singers. *Pět českých madrigalů* dokončil Martinů v New Yorku 15. června 1948. V premiéře toto drobné dílo zaznělo 13. března 1950 v New Yorku v podání ansámblu Schola Cantorum of New York.

Ondřej Pivoda

Composer Luboš Fišer (1935–1999) is known to a wider audience primarily for writing the music for a number of successful Czech films and television programmes. As a composer, however, his classical works, which met with well-deserved international acclaim in their time, were no less successful. *Fifteen Prints after Dürer's Apocalypse* for orchestra from 1965, for which he won first prize at the UNESCO International Composers' Tribune in Paris, stand out particularly prominently among Fišer's numerous works.

Fišer composed his *Songs for the Blind King John of Luxembourg* in 1975. He chose excerpts from the works of the famous medieval French composer and poet Guillaume de Machaut, who worked in the fourteenth century as a secretary and diplomat in the services of John of Luxembourg, as the basis for the text for his composition. The short suggestive composition provides a musical reflection of the contradiction between the frivolous trouvère love lyrics and the dramatically tense historical and political events of the time. The composer then gave an indication of this contradiction in the music by means of the contrast between modern means of expression and simple, quasi-medieval dance melodies.

A scholarship from the Jaroslav Ježek Foundation played a significant role in the artistic development of composer Jan Novák (1921–1984) and enabled him to study in the United States with Aaron Copland at Tanglewood and then privately with Bohuslav Martinů in New York. The five months studying under Martinů's guidance (from July 1947) were particularly important for Novák, and the composer remained faithful to Martinů's neo-classicism, which he combined with a fondness for Latin and ancient culture, throughout his life. Novák was criticised by the Communist regime in the 1950s for the formalism, abstractness and superficiality of his works. The oppression he experienced and the invasion of Czechoslovakia by Warsaw Pact troops in 1968 forced the composer to emigrate to Denmark, from where he later relocated to Italy and Germany.

The choral cycle *IV Fugae Vergilianae* of 1974 represents Novák's attempt to come to terms artistically with his flight from Czechoslovakia, its causes, and his subsequent difficult life in exile. The composer chose four verses from *The Eclogues* and *The Aeneid* by the ancient Roman poet Publius Vergilius Maro that reflect flight ("fuga" in Latin), the irreversibility of time or the "shadow" that "is harmful to singers". The extremely challenging cycle was only premiered forty years after it was written in a performance given by the ensemble Martinů Voices and choirmaster Lukáš Vasilek. Novák's *Rana rupta* for a mixed choir of five voices, composed to Phaedrus's Latin translation of the popular Aesop's fable *The Frog and the Ox*, comes from 1971.

Antonín Dvořák (1841–1904) wrote his cycle *Four Choruses*, Op. 29 in the years 1876–1878. This is the period to which the beginnings of Dvořák's contact with Leoš Janáček date. Although Dvořák was thirteen years older, and at that time already a celebrated and distinguished maestro, he and the young Janáček were connected by an intimate friendship. They travelled together around Bohemia and Moravia, and it is likely that this relationship with Janáček also stimulated Dvořák's long interest in Moravian folk music. Dvořák's *Four Choruses* also bear traces of his enchantment with folk song. While the composer chose folk poems from Adolf Heyduk's *The Cimbalom and the Violin* collection as the source text for the first two choruses, he turned to folk texts from František Sušil's extensive collection of *Moravian Folk Songs with Melodies Included in the Texts* for the third and fourth choruses. Simple but musically brilliant and direct choral details reveal how perfectly Antonín Dvořák was able to empathise with the spirit of the folk song. The composer dedicated the entire quartet of choruses to the Choral Society in Turnov.

While he was labouring on the opera *The Makropulos Affair*, Leoš Janáček (1854–1928) gave himself a break with a number of smaller compositions. One of these were his *Nursery Rhymes*, to which the composer was led by the newspaper *Lidové Noviny*. At that time, the newspaper printed short rhymes familiar from

Erben's famous collection of *Czech Folk Songs and Nursery Rhymes* in a children's supplement accompanied by illustrations by the painters Josef Lada, Ondřej Sekora and Jan Hála. The composer first mentioned the composition *Nursery Rhymes* to his friend Max Brod on 13 February 1925, when he told him that while working on the opera, "*children's nursery rhymes creep into his fingers with melodic and harmonic somersaults*". Janáček first set eight nursery rhymes to music in a chamber version for piano, clarinet and between one and three singing voices during the course of 1925. He returned to the work again a year later, however, and expanded it significantly into the form of eighteen songs and an introduction for nine voices and a ten-piece chamber ensemble. The first version of his *Nursery Rhymes* was premiered on 26 October 1925 at Brno's Besední Dům by the singers of Beseda Brno, clarinetist Stanislav Krtička and pianist Jaroslav Kvapil.

From the beginning of the 1920s, composer Bohuslav Martinů (1890–1959) lived and worked in Paris, which became one of the world's centres of avant-garde art between the two world wars. In Paris, Bohuslav Martinů's musical language was influenced by civilism and the wild rhythms of jazz and, from the 1930s, by the stylistic current of neoclassicism that was reviving the musical forms of the seventeenth and eighteenth centuries, which was inspired at the time by the music of Igor Stravinsky and the composers of "Les Six". He managed to escape to the USA after the occupation of France by German troops in 1940. Although Martinů adjusted to the American environment relatively quickly, his longing for home grew constantly, and the influences of the Dvořák-Smetana tradition and Czech and Moravian folk melodies began to permeate his compositions to an increasing extent. One of the works that is filled with the composer's nostalgia for his homeland is his cycle of *Five Czech Madrigals* (H 321) for mixed choir, composed to the texts of Moravian folk songs that Martinů selected from František Sušil's monumental song collection. Following the cycle of

Czech Madrigals from 1939, this work represents another attempt to connect folk intonations with “free” Renaissance polyphony. In these madrigals, we can find clear echoes of the English madrigal tradition, which Martinů got to know as early as 1922 thanks to the concert given by the English Madrigal Singers in Prague. Martinů completed his *Five Czech Madrigals* in New York on 15 June 1948. The premiere of this small work was performed on 13 March 1950 in New York by the Schola Cantorum of New York.

Ondřej Pivoda

Martinů Voices

Komorní sbor Martinů Voices byl založen v roce 2010. Jeho hlavním uměleckým cílem je špičková interpretace komorní sborové tvorby 19.–21. století, dramaturgie sboru se ale nevyhýbá ani hudbě renesanční, barokní a klasicistní. Ansámbl tvoří profesionální zpěváci, kteří pracují pod vedením sbormistra Lukáše Vasilka. Martinů Voices jsou pravidelnými hosty nejvýznamnějších českých hudebních festivalů (např. Pražské jaro, Dvořákova Praha, Struny podzimu, Svatováclavský hudební festival, Lípa Musica). Koncertují převážně samostatně, některé projekty ale realizují také ve spolupráci s tuzemskými orchestry a dirigenty. V roce 2014 provedli spolu s Českou filharmonií a jejím šéfdirigentem Jiřím Bělohlávkem operu Bohuslava Martinů *Čím lidé žijí*. Tato umělecká spolupráce jim přinesla mj. nominaci na prestižní ocenění International Opera Award (2015). K velkým úspěchům Martinů Voices patří také jejich společný koncert se slavným britským souborem Tallis Scholars, který se uskutečnil v roce 2016 v rámci festivalu Dvořákova Praha. Nahrávky vydané u společnosti Supraphon, zachycující výběr sborové tvorby Jana Nováka a Bohuslava Martinů (2014, 2018), vzbudily mimořádný ohlas. Album Bohuslava Martinů: *Madrigaly* získalo ocenění Diapason d'Or udělované v rámci recenzí ve významném francouzském odborném časopise Diapason a obdrželo nejvyšší hodnocení, tzv. Editor's Choice, v prestižním britském časopisu Gramophone. Nejnovější album představuje zásadní sborová díla Benjamina Brittena (*Animal Music*, 2023). V březnu 2023 získalo uskupení Cenu Anděl v klasickohudební kategorii.

The vocal ensemble Martinů Voices was founded in 2010. Its principal artistic goal is the first-class interpretation of choral chamber works from the nineteenth to the twenty-first century, though its repertoire also takes in Renaissance, Baroque and classical music. The ensemble is made up of professional singers working under the leadership of choirmaster Lukáš Vasilek. Martinů Voices are regular guests at the most important Czech music festivals (e.g. Prague Spring, Dvořák Prague, Strings of Autumn, Saint Wenceslas Music Festival, Lípa Musica). They primarily give independent concerts, though they also work on other projects in collaboration with Czech orchestras and conductors. They performed Bohuslav Martinů's opera *What Men Live By* with the Czech Philharmonic and its chief conductor Jiří Bělohlávek in 2014. This artistic collaboration brought them a nomination for the prestigious "International Opera Award" (2015). The great successes achieved by Martinů Voices also include their joint concert with the famous British ensemble The Tallis Scholars that was held in 2016 as part of the Prague Dvořák Festival. The recordings released by the company Supraphon presenting a selection of the choral works of Jan Novák and Bohuslav Martinů (2014, 2018) met with an extraordinary response. Their album of Bohuslav Martinů's *Madrigals* won the Diapason d'Or award as part of the reviews in the leading French classical music magazine Diapason, and also received the highest possible rating and the title Editor's Choice in the prestigious British magazine Gramophone. Their latest album presents essential choral works by Benjamin Britten (*Animal Music*, 2023). The ensemble won the Anděl Award in the category classical music in March 2023.

Lukáš Vasilek

Dirigent, sbormistr

Lukáš Vasilek vystudoval dirigování a hudební vědu. Od roku 2007 je hlavním sbormistrem Pražského filharmonického sboru. Těžiště jeho umělecké práce s tímto tělesem spočívá v nastudování a provádění repertoáru a cappella, stejně jako v přípravě sboru k účinkování ve velkých kantátových, oratorních a operních projektech, při nichž spolupracuje se světově uznávanými dirigenty a orchestry (např. Berlínští filharmonikové, Česká filharmonie, Izraelská filharmonie či Petrohradská filharmonie). Vedle PFS se věnuje i jiným uměleckým aktivitám, především spolupráci s vokálním ansámblem Martinů Voices, který založil v roce 2010. Jako dirigent nebo sbormistr je podepsán pod celou řadou nahrávek PFS pořízených pro významná světová vydavatelství (Decca Classics, Supraphon); v posledních letech se soustavně věnoval natáčení sborové tvorby Bohuslava Martinů. Jeho nahrávky vzbudily mimořádný ohlas v zahraničí a získaly mj. ocenění prestižních časopisů Gramophone, BBC Music Magazine a Diapason.

Conductor, choirmaster

Lukáš Vasilek studied conducting and musical science. He has been principal choirmaster of the Prague Philharmonic Choir since 2007. The focus of his artistic work with this ensemble lies in staging and performing an *a cappella* repertoire, as well as preparing the choir to perform in large cantata, oratorio and opera projects on which he collaborates with world-renowned conductors and orchestras (such as the Berlin Philharmonic, the Czech Philharmonic, the Israel Philharmonic and the Saint Petersburg Philharmonic). In addition to the Prague Philharmonic Choir, he is also involved in other artistic activities, most notably his co-operation with the vocal ensemble Martinů Voices which he founded in 2010. He has put his name as conductor or choirmaster to a large number of recordings made by the Prague Philharmonic Choir for leading world publishers (Decca Classics, Supraphon). In recent years, he has devoted himself consistently to recording the choral works of Bohuslav Martinů. His recordings have met with an extraordinary response abroad and won a number of awards, including those conferred by the prestigious magazines Gramophone, BBC Music Magazine and Diapason.

Luboš Fišer

Písně pro slepého krále Jana Lucemburského
pro sóla, ženské a mužské hlasy,
violu da gamba, flétnu a tympány

Hej! Smrti.
Na cestě za dobrodružstvím.
Ze sladké vzpomínky.
Dobry pastýř.
Vilém.
(Dobry pastýř) Který pase ...
Ušlechtilá láska.
Hrozná bestie.
S hořkým vzdechem jsem doufal.
Se smutným srdcem.
Jemné a laskavé srdce.
Štěstí.
S dobrou nadějí.
Běda!
Ach!
Oheň.
Nejsem si jistý, zda mám milenku, ale jsem věrným přítelem.
Amen!

Songs for the Blind King John of Luxembourg
for solos, female and male voices, fiddle,
viola da gamba, flute and timpani

Hey! Death.
I am on an adventure.
From a very sweet memory.
Good shepherd.
William.
(Good Shepherd) Who shepherds...
Noble love.
Terrible beast.
With a bitter sigh, I hoped.
With a sad heart.
Gentle and kind heart.
Fortune.
With good hope.
Alas!
Oh!
The fire.
I am not certain of having a lover, but I am a loyal friend.
Amen!

Jan Novák

Fugae Vergilianae (výběr)

Fuga I (Zpěvy pastýřské, Ekloga I)

Tityre, ty si tu hoviš pod košatou korunou buku,
z tenké píšťaly loudíš píseň pastýřské múzy.
A já otcovskou zemi opouštím, lučiny sladké.
Z vlasti, Tityre, prchám. Ty pěkně rozložen v stínu
lesní ozvěnu učíš opěvovat Amaryllidu.

Fuga II (Zpěvy rolnické III)

Čas zatím prchá, ach, prchá a nikdy se nevrátí zpátky,
co my tu, zálibou jati, tak podrobně líčíme všecko.

Fugae Vergilianae (selection)

Fuga I (Shepherd Songs, Eclogue I)

Tityrus, you, lying under the cover of a spreading beech tree,
muse on the woodland Muse with your slender pipe;
we leave the borders of our homeland and the sweet fields:
we flee our homeland; you, Tityrus, at ease in the shade,
teach the woods to echo "Fair Amaryllis."

Fuga II (Georgica III)

"(But) it flees meanwhile, irretrievable time flees,
while we, captivated by love, linger over each moment."

Jan Novák

Rana rupta

Bezmocný zahyne, když zatouží mocným se stát!
Žába jednou na louce spatřila býka. I začala žárlit na jeho
velikost a nadýmat své svažštělé tělo.
Zeptala se svých družek, jestli už je stejně velká jako býk.
Řekly, že ne.
Nadmula se proto ještě víc a znovu se jich tázala, kdo je větší.
Býk, řekly.
Nakonec se vzteky nafoukla tak moc, až pukla.

Rana rupta

The helpless perishes if he wants to imitate the powerful.
A frog once saw a bull in the meadow and, envious of its size,
it swelled its wrinkled skin.
Then it asked its children if it was as big as the bull.
They said no.
So the frog puffed itself up even more and asked them again
who was bigger.
The bull, they said.
Finally, the angry frog puffed up so much that it burst.

Antonín Dvořák

Čtyři sbory, op. 29, B59

I. Místo klekání

Pasou v rubanisku stáda pastevníci,
na pleci halenu, širák nízko v líci.
Salaš na vrcholku toho rubaniska,
a dole pod horou ukrývá se víska.
A v té vísce malé frajerenka mladá,
z lásky v srdélenku zpěváanky si skládá.
Když je šuhajkovi vzůru zahlaholí,
zní to, že se všecko zazelená v poli.
Jemu ten zpěvánek jako zvonek zvoní
když na tvrdé lože k modlitbě se kloní.
Jemu ten zpěvánek ze sna na salaši
mátohy a slzy jako anděl plaši.
Knězi na modlení za chlapce nenoste,
radš zaň o zpěváanky frajerečku proste.

II. Ukolébavka

Junošiku, plných rtíků, hlávko lysá,
pospi svatě, mamuška tě pokolísá.
Tím očičkem sokolíčkem neprohlédni:
budeť máti kolíbatí třeba ke dni.
Ťapky zlaté baculaté, polož dolů,
jsouť jak perce nebeměrce ze sokolů.
Ukryj ty je, má lilie, do podušky,
sen již k oušku chce, zlatoušku, na pošušky.
Spi jen! V denní probuzení čeka tebe
peří skovoctné z ohňochvostné bludky nebe.
Však až v trati bude státi měsíc v novu,
k hraní, plesu, harfu snesu Davidovu.

III. Nepovím

U studénky stála, napájela, páva,
pověz mně, děvečko, sívá holubičko,
esli mja máš ráda.
A já ti nepovím, nebo sama nevím,
přijdi k nám dnes večer,
až sa mamky zdovím, teprv já ti povím.
A já k vám přijedu na vraném koníčku,
a si ho uvážu na vašu jedličku,
o bílu stuzičku.
Ta naše jedlička přeblahoslavená,
za léta, za zimy, dycky je zelená.

IV. Opuštěný

Dyž ty's mě nechtěla, mělas mně povědít,
mělas mne za sebou dvě léta nevodit.
Dvě léta nevodit, mělas mně dát zprávu,
mělas, mělas neseďávat na prahu.

Four Choruses, Op. 29, B59

I. Evening's Blessing

Shepherds are grazing their flocks on the meadow,
wearing a blouse on their shoulders and a hat low on their cheeks.
A shepherd's hut at the top of the meadow,
and there is a villager down below the mountain.
And in that village, there is a young woman,
making up songs of love from deep in her heart.
When she sings them to her sweetheart up in the meadows,
it sounds like everything is turning green in the fields.
And to him her singing sounds like a chime
when he bows on his hard bed to pray.
While he sleeps in the shepherd's hut,
her singing scares off ghosts and tears from his dreams,
like an angel.
Don't bring your boys to priests to pray for him,
Better ask a girl to sing a song to him.

II. Cradle Song

Little boy, with your full lips and bald head,
Sleep well, mommy will rock your cradle.
Do not open that little hawk's eye of yours:
Your mommy will rock your cradle until dawn.
Put down your golden, plump paws,
as if they were the feathers of a hawk.
Hide them, my lily, in a cushion,
while the dream is already aiming to whisper in your ear, my dear.
Sleep! In the day's waking hours
the feathers of heaven's fiery delusion will be awaiting you.
But when the moon is new,
I will bring down the harp of David to play and dance to.

III. I Won't Tell

She stood at the well, giving water to a peacock,
tell me, little maid, little grey dove,
if you love me.
And I won't tell you, because I don't know myself.
Come to our house,
I won't tell you until I ask my mother.
I'll come to your place on a black horse,
and tie it to your fir,
with a white ribbon.
Our little fir is very blessed,
in summer, in winter, it's always green.

IV. The Forsaken One

If you didn't want me, you should have told me,
you shouldn't have been fooling me for two years.
For two years you made a fool of me, you should have told me,
You shouldn't have sat on the doorstep.

Leoš Janáček

Říkadla (JW V/17)

Leze krtek podle meze
Leze krtek podle meze,
vyměřuje louku,
sysel za ním pytle veze,
že bude mlít mouku.

Karel do pekla zajel
Karel do pekla zajel
na bílém koni, čert ho tam honí.
Nevěděl kudy, koupil si dudy,
nevěděl ještě, koupil si kleště,
nevěděl nic, koupil si klíč.

Franta rasů hrál na basu
Franta rasů hrál na basu
staré krávkě u ocasu.
Stará kráva byla ráda,
že má Frantu kamaráda.

Dělám, dělám kázání
Dělám, dělám kázání,
čtyři kočky svázaný,
a pátý pes, do pece vlez,
ukrad' tam topinku,
běžel s ní po rynku,
potkala ho kráva,
to byla jeho máma,
potkal ho bulíček,
to byl jeho tatíček,
potkal ho bejček,
to byl jeho strejček,
potkal ho hřebeček,
to byl jeho dědeček,
potkala ho kozička,
to byla jeho babička.

Hó, hó, krávy dó
Hó, hó, hó, krávy dó,
nesó mlíko pod vodó,
nesó mlíka pul židlika.
Kde je naše jalová?
U božího kostela.
Kostel se boří, stodola hoří.
Skoč, panenke, do vody,
máš tam zlaté korały.
Nač bych já tam skákala,
sukýnky si máchala,
kde bych si jich sušila?
U pastěfa v kótku, na zeleném prótku.

Koza bílá hrušky sbírá
Koza bílá hrušky sbírá,
strakatá se třese,
bílá je ponese
zítra do Kolína.

Vašek, pašek, bubeník
Vašek, pašek, bubeník,
zahnal kozy za rybník,
kozy se mu splašily,
do vody mu skočily.

Frantíku, Frantíku
Frantíku, Frantíku,
dobrá kaša na mlíku,
ešče lepší na smetaně,
ale se ti nedostane.

Nursery Rhymes (JW V/17)

The mole comes crawling

The mole comes crawling by the balk,
measuring the meadow,
gopher carries sacks behind him,
planning to grind flour.

Karel rode off to hell

Karel rode off to hell
on a white horse, the devil is chasing him there.
He didn't know which way to go, so he bought a bagpipe,
he still didn't know, so he bought a pair of pliers,
he didn't know anything, so he bought a key.

Franta the knacker's son played the bass fiddle

Franta the knacker's son played the bass fiddle
near the old cow's tail.
The old cow was happy,
to have Franta as a friend

I'm giving a little talk

I'm giving a little talk,
four cats tied up,
and the fifth is a dog, he jumped into the oven
and stole a piece of toast,
he ran around the village square with it,
and a cow met him,
it was his mother,
a bull met him,
it was his daddy,
another bull met him,
it was his uncle,
he met a stallion,
it was his grandfather,
he met a goat,
it was his grandmother.

Ho, ho, ho, cows go

Ho, ho, ho, cows go,
carrying milk under water,
carrying half a pint of milk.
Where is our cow?
She is by the church.
The church is falling apart, the barn is burning.
Jump into the water, virgin,
You've got golden beads there.
Why would I jump in there?
and dip my skirts in the water,
Where would I dry them?
At the shepherd's cottage on the green twig.

The white goat gathers the pears

The white goat gathers the pears,
the spotted one shivers,
the white one will take them
to Kolín tomorrow.

Vašek, Pašek, drummer boy

Vašek, Pašek, drummer boy,
has driven the goats across the pond,
his goats got spooked,
they jumped into the water.

Little Frank, little Frank

Little Frank, little Frank,
porridge with milk is good,
and it is even better with cream,
but you'll never get it.

Bohuslav Martinů

Pět českých madrigalů

Vzkázání po holubince

Pršelo, byla tma, holubinka zmokla,
nemohla doletět k mé milé do vokna.
K mé milé do vokna zkázání vyřídít,
zkázal tě, má milá, syneček pozdravit. Hej!

A dyž on mně zkázal, já mu také zkážu,
aby on k nám přišel, že já mu otevřu. Hej!
A já mu zkazuju, že se už nehněvám,
aby on k nám přišel, že já ho ráda mám.

Bolavá hlavěnka

Hlavěnka mě bolí, srdéčko ve mně hrá,
že můj šohajček jinó panenka má.
Jinó panenka má, jiné dary nosí,
a já mám náděju, že on mě odprosí.
Že on mě odprosí, na kolínka klekne,
nebude na tom dost, ještě klobouk smekne.

Husičky na vodě

Čí to husičky na tej vodě
chodijú sobě po slobodě?
Co sa dívča nanaháňá
od večera až do rána.
Vezmi, synečku, vem flintičku,
zabij husírka neb husičku.
Ony budú poletovat,
ty jich budeš postřelovat.
Kúpil on žita za tři groše,
posypal husičkám po troše.
Dyž se husy nazobaly,
na voděнку posedaly.

Cestou k milé

Aj, stupaj, můj koníčku, na most,
abych já se dostal k mé panence na noc.
Aj, stupaj, můj koníčku vrané,
abych já se dostal do cezího kraje.
Aj, stupaj!
Do cezího kraje, do cezí dědiny,
aby o mně lidi dycky nemluvili.
Aj, stupaj!

Čarování a pomluvy

Povidajú lidé, že jsem (*jsi*) čarovala,
Jak živa jsem (*jsi*) čáru ani nepoznala.
Nečarovala jsem (*jsi*),
Ani má (*tvá*) matička,
Než mu (*mi*) čarovaly mé (*tvé*) červené líčka.
Čarovaly tobě moje černé oči,
Ked's jich viděl ve dne,
Musels přijít v noci. Hej!

Five czech madrigals

The message delivered by the dove

It was raining, it was dark, the dove got soaked in the rain
And couldn't fly to my love's window.
The dove couldn't deliver her my message.
I've sent you, love, my greetings. Hey!

He's sent me his greetings, I'll do the same.
I want him to come, I'll open my door for him. Hey!
Tell him that I've forgiven him,
Tell him to come because I love him.

My aching head

My head is aching, my heart leaps up in sorrow
When I see my love with another lass.
He has another lass, and bears her gifts,
My only hope is that he'll beg for forgiveness.
I hope he'll beg, kneeling in front of me,
He'll kneel, taking off his hat.

Geese floating on water

Whose geese are these,
floating freely on the water?
The lass has a hard time bringing them
together all night long.
Dear lad, shoot a gander
or a goose with your rifle.
The geese will be flying around
and you'll shoot them.
The lad bought rye for threepence
and fed the geese.
Then the geese are their rye,
they took to the water.

Riding to see my love

Lo, off we go, my little horse, over the bridge
To my love's place for the night.
Lo, off we go, my little black horse,
Take me to another land.
Lo, off we go!
To another land, to another village,
So that people stop talking about me.
Lo, off we go!

Spells and calumnies

They say I (*you*) had used some magic on you (*me*),
Though I (*you*) don't know any magic spells.
Neither my (*your*) mother
nor I (*you*) had used magic on you (*me*).
My (*your*) red cheeks had cast a spell on you,
Whenever you saw my eyes in daylight,
you had to spend the night with me. Hey!

